

Etický kodex pracovníků laboratoře

Všeobecná část

Obecné zásady práce zaměstnanců laboratoře:

- Jsou vázáni etickým kodexem laboratoře i své profese.
- Zachovávají povinnou mlčenlivost pracovníků ve zdravotnictví o osobních datech a výsledcích pacientů vyplývající se všech platných zákonných a jiných právních norem a profesních předpisů.
- Nezneužijí ve vztahu k nemocnému jeho důvěru a závislost jakýmkoliv způsobem.
- Respektují pacienta jako rovnocenného partnera se všemi občanskými právy i povinnostmi, včetně zodpovědnosti za své zdraví.
- Přístupují ke všem pacientům spravedlivě a bez diskriminace bez ohledu na národnost, rasu, barvu pleti, náboženské vyznání, politickou příslušnost, sociální postavení, sexuální orientaci, věk, rozumovou úroveň a pověst pacienta či osobní pocity lékaře.
- Nepodílí se na činnostech, které jsou zákonem zakázány.
- Uznávají právo každého člověka na svobodnou volbu lékaře a zdravotnického zařízení.
- Zachovávají v zájmu pacienta důsledně lékařské tajemství, s výjimkou případů, kdy je této povinnosti souhlasem pacienta zbaven nebo když je to stanoveno zákonem.
- Všechny činnosti laboratoře vedou tak, aby udržovali dobré jméno laboratoře.
- Obecným principem jimi poskytované laboratorní a zdravotní péče je v první řadě prospěch pacienta.
- Vedou a uchovávají při výkonu jejich povolání řádnou dokumentaci písemnou nebo jinou formou. Ve všech případech dodržují její přiměřenou ochranu znemožňující změnu, záměnu, zničení nebo zneužití.
- Zdržují se všech nedůstojných aktivit, které přímo nebo nepřímo znamenají propagaci nebo reklamu jeho osoby a laboratoře a ve svých důsledcích jsou agitační činnosti, cílenou na rozšíření klientely. Nesmí rovněž tyto aktivity iniciovat prostřednictvím druhých osob.
- Jsou povinni v případech ohrožení života a bezprostředního vážného ohrožení zdraví neodkladně poskytnout lékařskou nebo první pomoc včetně situací veřejného ohrožení a při katastrofách přírodní nebo jiné povahy.
- Nemohou být donuceni k takovému zdravotnickému výkonu nebo spoluúčasti na něm, který odporuje jejich svědomí.
- Pro výkon jejich povolání jsou povinni se kontinuálně odborně se vzdělávat.
- Účastní se dle svého zvážení na prezentaci a diskusi medicínských témat na veřejnosti, v tisku, v televizi, rozhlasu, musí se však vzdát neobjektivních individuálně cílených lékařských rad a doporučení ve svůj soukromý prospěch nebo prospěch laboratoře.

Speciální část

Sběr informací

- Laboratoř shromažďuje odpovídající informace ke správné identifikaci pacienta, které umožní provedení požadovaných vyšetření a ostatních laboratorních postupů, avšak pouze ty osobní informace, které jsou pro tento účel nezbytně nutné.
- Pacient má právo na vyžádání vědět o shromažďovaných informacích a o účelu, ke kterému jsou shromažďovány.
- Jestliže existuje možnost přenosných onemocnění, je oprávněným zájmem pracovníků i pacientů jejich bezpečnost, a informace mohou být sbírány i z těchto důvodů.
- Oprávněnými důvody vedení laboratoře, pro které mohou být shromažďovány informace, jsou rovněž fakturace, finanční audit, management zdrojů a přezkoumání jejich využití.

Odběr primárních vzorků

- Všechny výkony prováděné na pacientovi vyžadují jeho informovaný souhlas. U rutinních laboratorních postupů se za souhlas považuje, jestliže pacient přijde do laboratoře se žádankou a dobrovolně se podrobí obvyklému postupu odběru, např. odběru krve.
- U speciálních výkonů, včetně invazivnějších postupů, bude pacientovi poskytnuto podrobné vysvětlení přínosu vyšetření a jeho případných zdravotních rizik pro pacienta. Souhlas pacient vyjádří písemným souhlasem.
- V naléhavých situacích může být získání souhlasu nemožné a za takových okolností jsou pracovníci laboratoře oprávněni provést nutné výkony, je-li to v nejlepším zájmu pacienta.

- U speciálních vyšetření (např. určitá genetická nebo sérologická vyšetření) bude pacientovi poskytnuto podrobné vysvětlení přínosu vyšetření klinickými pracovníky nebo lékařem.
- Výsledky spojené s vážnými důsledky pro pacienta nebudou sděleny přímo bez odpovídajícího vysvětlení lékařem či jiným klinickým pracovníkem laboratoře.
- Během příjmu pacienta a odběru vzorku bude pacientovi zajištěno přiměřené soukromí, které odpovídá typu odebraného primárního vzorku a požadovaným informacím.
- Přejde-li primární vzorek do laboratoře ve stavu nevyhovujícím pro požadované vyšetření, bude obvyklým způsobem vyřazen a žadající lékař uvědomen.

Provádění vyšetření

- Všechna laboratorní vyšetření jsou prováděna podle příslušných norem a s takovou mírou odborných znalostí a způsobilosti, jaká se od laboratorní profese očekává.
- Jakékoliv falšování výsledků je zcela nepřijatelné.
- V situacích, kdy laboratorní pracovník nebo laboratoř mohou určit množství práce spojené s požadovaným vyšetřením (např. diferenciálně diagnosticky relevantní doplňující laboratorní vyšetření), zvolí laboratoř pouze ty postupy, které jsou přiměřené a nezbytně nutné k daným okolnostem.

Uvádění výsledků

- Výsledky laboratorních vyšetření, které mohou být přiřazeny určitému pacientovi, jsou důvěrné, pokud není schváleno jejich odtajnění.
- Výsledky budou obvyklým způsobem předávány žadajícímu lékaři nebo lékaři podílejícím se na péči o pacienta. Třetí straně mohou být poskytnuty pouze s písemným souhlasem pacienta nebo vyžaduje-li to zákon.
- Výsledky laboratorních vyšetření mohou být použity poté, co byly zbaveny jakékoliv možnosti identifikace pacienta, pro takové účely, jako jsou epidemiologické, demografické nebo jiné statistické analýzy.
- Kromě přesného uvádění laboratorních výsledků má laboratoř další odpovědnost za zajištění, pokud je to možné, správné interpretace vyšetření a jeho nejlepší využití v zájmu pacienta. Rady odborníka ohledně výběru a interpretace vyšetření jsou součástí služeb laboratoře.

Ukládání a uchovávání zdravotnických záznamů

- Laboratoř zajišťuje takové uložení informací, aby byly přiměřeně chráněny před ztrátou, neoprávněným přístupem nebo zásahem a jiným zneužitím.
- Postupy ukládání a uchovávání zdravotnických záznamů se řídí Spisovým, archivačním a skartačním řádem laboratoře.

Přístup k záznamům laboratoře

- Záznamy jsou přístupné:
  - osobě žadající vyšetření (u dětí a nesvéprávných osob jejich zákonným zástupcům),
  - lékařům indikujících laboratorní vyšetření nebo podílejících se na péči o pacienta,
  - pracovníkům laboratoře, pokud to vyžaduje plnění jejich povinností,
  - ostatním ze zákona oprávněným osobám.
- Při předávání výsledků přímo pacientovi musí ten prokázat svojí osobní totožnost, u dětí a nesvéprávných osob pak svoje zákonné oprávnění.
- Osoba vyzvedávající výsledky pro jinou osobu se musí prokázat písemným souhlasem druhé osoby pro tento úkon.

Používání vzorků pro jiná než požadovaná vyšetření

Použití vzorků pro jiné účely, než pro které byly požadovány, je možné bez předchozího souhlasu daného pacienta pouze tehdy, jestliže zbytkové vzorky jsou poskytnuty anonymně nebo jsou smíchány.